

OULU

Lasten ja nuorten osallisuus: Oulun malli

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut

Mitä on osallisuus?

- Osallisuus viittaa kuulumisen ja mukana olemisen tunteeseen
- kokemukseen aidosta mahdollisuudesta päästä vaikuttamaan itseään, lähiyhteisöään ja yhteiskuntaa koskeviin asioihin.
- Mahdollisuus olla osallisena ja mukana asioiden käsittelyssä itselle merkittävissä yhteisöissä
- Yhdessä tekemistä

Oulun malli – lähtökohtia ja tavoitteita

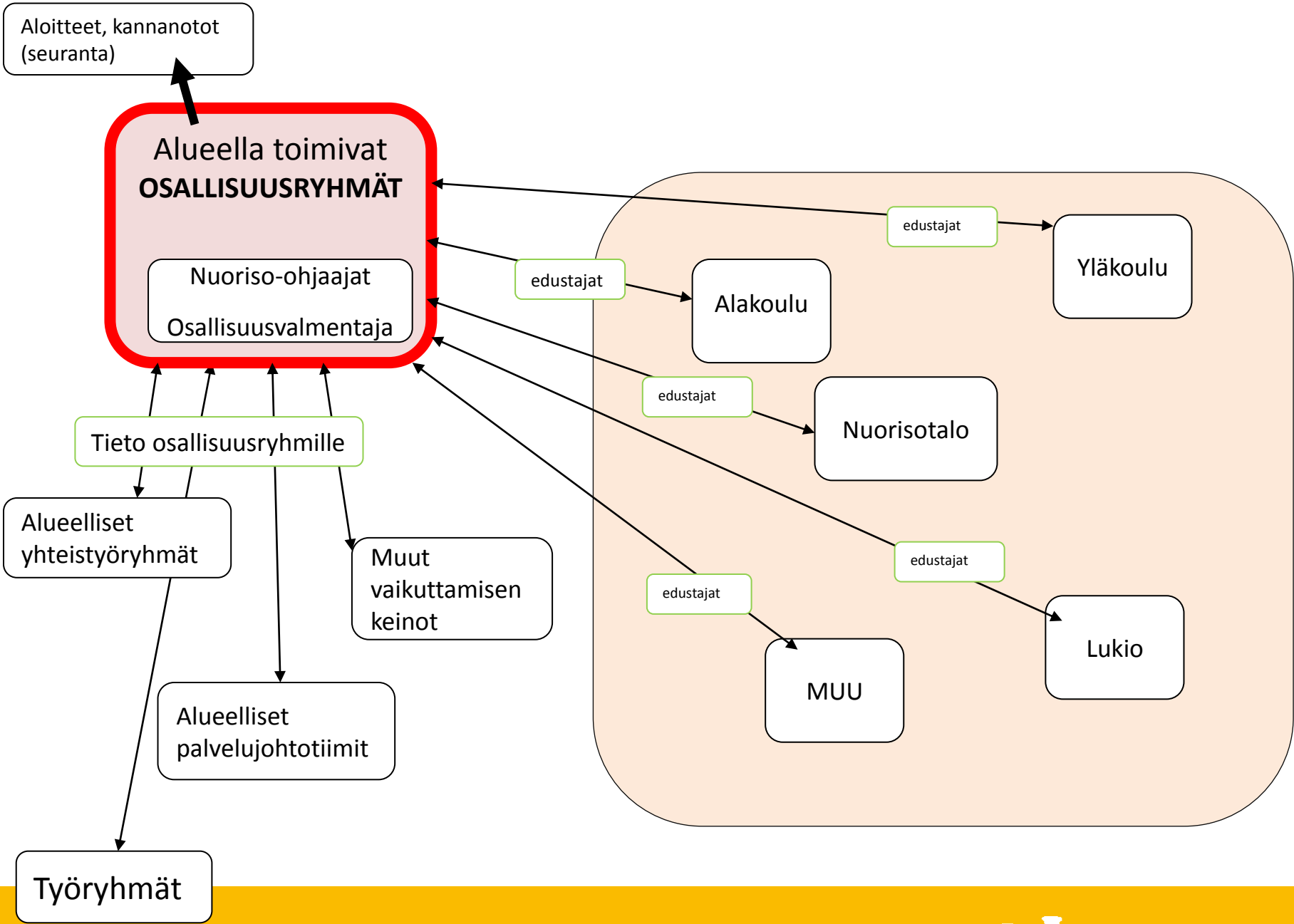
- Oulun kaupungissa on luotu nuoriso- ja opetustoimen yhteistyönä nuorisovaikuttamisen malli
- Tavoitteena on lisätä nuorten vertaisvaikutusmahdollisuuksia
- Vaikuttamisen ei aina tarvitse lähteä suuresta ongelmasta tai epäkohdasta, vaan vaikuttaa voi myös puolustamalla jotain hyväksi havaittua tai tuomalla esiin asioita, jotka ovat onnistuneet.

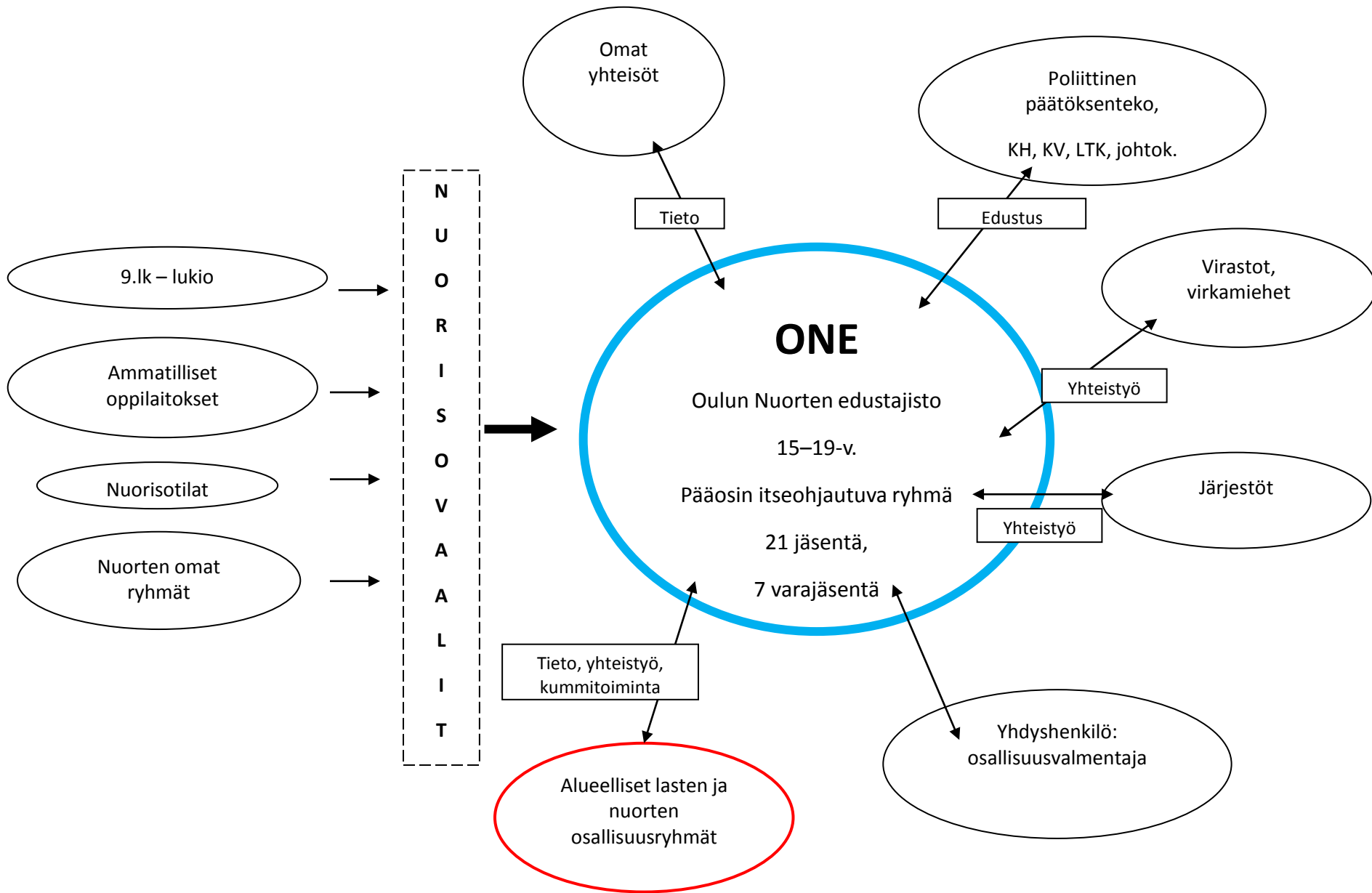
Kh hyväksyy oululaisen nuorisovaikuttamisen mallin ohjeellisena 31.1.2005 (KH §79/05)

- Nuorisoasiainlautakunta ja nuorisotoimi koordinoivat mallin rakentamista ja toimeenpanoa yhteistyössä.
- Toiminnan kehittämisessä hyödynnetään olemassa olevia resursseja, rakenteita ja verkostoja henkilöstöresursseja lisäämättä. Malli edellyttää toimintatapojen kehittämistä ja resurssien uudelleen kohdentamista.
- Alueellista toimintarahaa kohdennetaan edelleen lasten ja nuorten toimintaan.
- Huomioidaan erityisesti nuorisoasiainlautakunnan kautta tapahtuva lasten ja nuorten vaikuttaminen ja kuuleminen. Kaupunkitasolla lapset ja nuoret voivat tehdä aloitteita, esityksiä ja antaa palautetta.
- Mallin kehittämisessä on huomioitava kehitettävänä olevan monialaisen ja moniammatillisen alueellisen toimintamallin ja muiden vastaavien toimintamallien suomat mahdollisuudet.

Oululainen osallisuus käytännössä

- Työ lähtee peruskouluikäisten osalta aluepohjalta.
- Kaupunki on jaettu 14 alueeseen, joista jokaisella toimii oma osallisuusryhmä, jota ohjaavat alueen nuoriso-ohjaajat (osallisuusohjaaja).
- Jäsenet osallisuusryhmiin valitaan kouluista ja nuorisotalolta.
- Ryhmäläisten valinta on koulujen vastuulla (kouluilta tuleva edustus).
- Jokaisessa ryhmässä on 10-20 eri-ikäistä nuorta (10-17v).
- Ryhmien käytännön työskentely ja kokoontumiset tapahtuvat yleensä alueen nuorisotaloilla tai kouluilla kouluajalla.
- Toisen asteen opiskelijoiden (15-19-v.) osallisuusryhmä ONE (Oulun Nuorten Edustajisto) toimii alueellisten osallisuusryhmien rinnalla koko kaupungin laajuisena, ja sen tehtävä on tuoda nuorten ääni kuuluviin kaupungin päätöksenteossa.
- Kaikki Oulun 15 osallisuusryhmää kokoontuvat kerran vuodessa kaupunkikokoukseen.

Mihin osallisuusryhmät ovat olleet mukana vaikuttamassa?

- Hiukkavaaran asuinalueen suunnittelu
- Ritaharjun monitoimitalon suunnittelu kalusteiden osalta
- Kastellin monitoimitalon rakennuspiirustusten osalta kuultiin nuoria
- Hollihaan puiston suunnittelu
- Lähiliikuntapaikkojen arviointi
- Viihtyvyyttä Sairaalarinteen koululle
- Action-liikuntatarjonnan kehittäminen
- Kangaskassitempaus muovipusseja vastaan
- Maikkulan skeittirampin kunnostaminen
- Skeittiparkki adressi liikuntavirastolle

1. Ryhmän valinta

2. Valmennus

3. Projektin suunnittelu

4. Toteutus

5. Vaikuttavuus

6. Arviointi

1. Ryhmän kokoaminen

- mahdollisimman heterogeeninen ryhmä, pohjana nuorten oma innokkuus.
- Vaarana, että ryhmään valikoituu tietynlainen porukka
- ikuisuusongelma, miten passiiviset ja syrjäytymisvaarassa olevat nuoret saataisiin mukaan, ei viisastenkiveä
- mikä on sopivan kokoinen ryhmä

2. Valmennus

- Ryhmä varustetaan tarpeellisin tiedollisin ja sosiaalisin taidoin.
- Yhteisen kokemuksen luominen ja ryhmäytyminen ja sitoutuminen
- Aikuisten rooli mahdollistaja ja valmentaja.
- muiden aikuisten valmennus.
Asennekasvatus.
- Tähän vaiheeseen on ehdottomasti panostettava, prosessin kaikissa vaiheissa on palattava tähän osioon.

3. Projektin suunnittelu

- Nuoret päättävät toteutettavan projektin.
- Nuoret sopivat menetelmistä ja toteutuksesta, nimeävät vastuuhenkilöt ja aikatauluttavat projektinsa.
- Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty
- joskus jarruttelu tarpeen
- Aikuiset voivat tarvittaessa myös tilata ryhmältä projekteja ja tutkimuksia.

4. Toteutus

- Projekti/projektit toteutetaan sovitulla tavalla. Laaditaan aikataulukutus, sovitaan tehtävät ja jaetaan vastuut.
- Nuoret toimivat projektin toteuttajina alusta loppuun ja huolehtivat tarvittaessa myös alueen muiden lasten kouluttamisesta.
- Ideaalitapauksessa alueen kaikki nuoret voivat olla osallisina (esim. kouluillaan)
- on pidettävä huolta, että sovitut asiat todella myös tehdään, usein suunnitteluvaiheen innostus haipuu, kun täytyy ryhtyä käytännön työhön.

5. Vaikuttavuus

- Tulosten julkistaminen mahdollisimman vaikuttavalla tavalla, joukkoviestimet.
- Yhteydet alueen päättäjiin ja viranomaisiin.
- Ongelmaan/ongelmiin pyritään aina löytämään ratkaisuja.
- mikäli ongelmaa ei voida ratkaista, se on tuotava nuorille avoimesti esille ja käsiteltävä
- Raportointi alueen kouluilla

6.Arviointi

- Nuoret arvioivat itse projektin onnistumista. Arvioinnin pitää olla monitasoista, tulokset ja prosessi
- aikuiset arvioivat omaansa ja nuorten toimintaa, nuoret aikuisten toimintaa.
- Arvioinnin pääpaino kehittämisessä, myös epäonnistuminen voi olla onnistumista.
- Arviointi ei saa henkilöityä, ryhmä kantaa vastuun onnistumisista ja epäonnistumisista
- Arviointi ei saa olla syyllisten ja vihreiden etsimistä, se voi olla parhaimmillaan hauskaa ja toiminnallista yhteisen toiminnan kehittämistä
- Arvioinnin organisoinnista huolehtivat siihen nimetyt aikuiset

Osallisuudessa meidän tehtävä on:

- Tasoittaa tyyssyjä ja avata ovia
- Antaa tukea ja osaamista
- Antaa mahdollisuus tulla kuulluksi
- Olla innostaja